

Statens vegvesen

Vedlegg 1 – Høringsnotat

Høring om forslag til forskrift om endring i forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd.

Trafikant og kjøretøy
Kjøretøy
27. juli 2022
Vår ref.: 22/140811

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
2	Bakgrunn	3
3	Gjeldende rett	3
4	Nærmere om forslaget	5
4.1	Formål	5
4.2	Vilkår	5
5	Forslaget.....	6
6	Økonomiske og administrative konsekvenser	7
7	Høringsfrist.....	7
8	Forslag til endringsforskrift.....	8

Høringsnotat – Forslag til forskrift om endring i forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd

1 Innledning

Statens vegvesen sender med dette på høring forslag til forskrift om endring av forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd.

Forslaget vil klargjøre Statens vegvesen, politiet og tollmyndighetenes hjemmel til å inndra kjennemerker på avregistrerte kjøretøy som brukes uten å være trafikksikret. Behovet for forslaget er oppstått i forbindelse med innføringen av ordningen frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerker som lanseres 12. september 2022.

Høringen sendes i samråd med Samferdselsdepartementet som er forskriftsmyndighet for forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd, jf. bilansvarslova § 17.

2 Bakgrunn

Bakgrunnen for forslaget er å klargjøre rettstilstanden etter at ny ordningen med frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerker trer i kraft 12. september 2022. I motsetning til tidligere vil et kjøretøy etter den nye ordningen kunne ha kjennemerker påmontert, selv om det er avregistrert. Det er derfor ønskelig å få på plass en klar hjemmel for inndragning av kjennemerker på avregistrerte kjøretøy som er i bruk uten ansvarsforsikring.

Bilansvarslova § 19 første ledd annet punktum gir departementet myndighet til å gi nærmere bestemmelser om inndragning av kjennemerker der ansvarsforsikring har opphørt.

Forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd § 7 inneholder hjemmel for begjæring om inndragning på registrerte kjøretøy på grunnlag av manglende trygdeavtale i henhold til bilansvarslova § 19. Bestemmelsen fremstår som et naturlig sted å innføre hjemmelen for å inndra kjennemerker også for avregistrerte kjøretøy uten ansvarsforsikring.

3 Gjeldende rett

Etter gjeldende regler er det en forutsetning for avregistrering at kjennemerkene innleveres. Et kjøretøy med gyldig kjennemerke anses ikke å være lovlig avregistrert og må være trafikksikret. Kjennemerker på motorvogner som ikke har trafikksikring kan derfor etter gjeldende regler uten nærmere varsel inndras, jf. bilansvarsloven § 19, forskrift om trafikktrygd § 7 og vegtrafikkloven § 36 tredje ledd.

Ordningen med frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerke endrer dette og innebærer at et kjøretøy med kjennemerke kan være lovlig avregistrert. For slike kjøretøy skal ikke kjennemerkene i utgangspunktet inndras. Dette er det tatt høyde for ved vedtatt endring i forskrift om trafikktrygd § 7 som trer i kraft 12. september.

Selv om kjøretøy kan være lovlig avregistrert med kjennemerke, er det likevel en klar forutsetning at kjøretøyene ikke brukes så lenge de er avregistrert, selv om de er påsatt kjennemerke.

Dersom kjøretøy som er frivillig avregistrert skal brukes må de ha trafikkforsikring og påregistreres.

Det er så langt lagt til grunn at vegtrafikkloven § 36 tredje ledd og bilansvarsloven § 19 gir tilstrekkelig rettslig grunnlag for å inndra kjennemerke til kjøretøy som brukes uten å ha gyldig trafikkforsikring selv om de er frivillig avregistrert.

Ordlyden i vegtrafikkloven § 36 tredje ledd er imidlertid ikke utvetydig klar på at den dekker tilfeller der kjøretøy er lovlig avregistrert med kjennemerke på.

Vegtrafikkloven § 36 tredje ledd lyder:

«Når bruken av en motorvogn, eller tilhenger til motorvogn, blir forbudt etter nr. 1, 2 eller 5, kan politiet, Statens vegvesen og Tolletaten inndra kjennemerker og vognkort dersom kjøretøyet er registrert. Det samme gjelder i tilfelle som er nevnt i skattebetalingsloven § 14–11 første ledd, og dersom trafikktrygd ikke blir holdt i kraft, jf. bilansvarslova § 19.»

Det at første punktum gjelder kjøretøy som «er registrert» og annet punktum viser til at «det samme gjelder» for inndragning av kjennemerker på grunn av manglende forsikring kan skape noe usikkerhet om bestemmelsen dekker tilfeller med frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerke. Bestemmelsen må imidlertid leses sammen med bilansvarsloven § 19. Denne bestemmelsen gir hjemmel til å inndra kjennemerker til kjøretøy som ikke er trafikkforsikret etter nærmere bestemmelser gitt av departementet, og knytter ikke dette særskilt til at kjøretøyet må være registrert. Dette sammen med lovens formål tilsier dermed at det er tilstrekkelig grunnlag for å inndra kjennemerke til kjøretøy som brukes uten trafikkforsikring selv om de er lovlig avregistrert.

Bilansvarslova § 19 lyder:

«Om ein trygdeavtale held opp å gjelda, skal Trafikkforsikringsforeningen gi melding til motorvognregisteret om dette. Kjennemerke kan utan vidare varsel dragast inn etter nærare føresegner gitt av departementet. I føresegnene kan departementet og fastsetja at kjennemerke som er dregne inn, ikkje skal leverast ut att før det er betalt ei særleg avgift.»

Bruk av kjøretøy uten gyldig trafikkforsikring utgjør en særlig risiko, og det er derfor viktig å ha effektive reaksjonsmuligheter mot bruk av kjøretøy som er frivillig avregistrert og er uten

trafikkforsikring. Videre er inndragning av kjennemerker en inngripende sanksjon, og det er derfor hensiktsmessig å unngå tvil om grunnlaget for inndragning i disse tilfellene i forskrift. Det foreslås derfor å tydeliggjøre dette i forskrift.

4 Nærmere om forslaget

4.1 Formål

Forslaget vil gi Statens vegvesen, politi og tollmyndighetene en tydelig hjemmel til å inndra kjennemerker på avregistrerte kjøretøy som brukes uten å ha trafikkforsikring.

Bestemmelsen er ment som en presisering av rettstilstanden i dag om inndragning av kjennemerker. Inndragningsretten er i dag hjemlet i vegtrafikkloven § 36 tredje ledd og bilansvarslova § 19, jf. omtalen over.

Kjøring med uforsikret kjøretøy kan føre til store økonomiske konsekvenser dersom det volder skade. Statens vegvesen og Trafikkforsikringsforeningen (TFF) har gjennom flere år jobbet for å få ned antall uforsikrede kjøretøy på vei.

Ved innføringen av frivillig avregistrering 12. september 2022 vil kjøring med avregistrert kjøretøy kunne sanksjoneres med et gebyr på kr 5000 jf. forskrift 26. mars 2021 nr. 963 om gebyr for visse overtredelser av vegtrafikklovgivningen § 10 bokstav k.

For å ytterligere sanksjonere er det ønskelig at kjennemerker kan inndras dersom et avregistrert kjøretøy uten ansvarsforsikring påtreffes på vei.

Inndragning av kjennemerke vil gjøre et avregistrert kjøretøy mer synlig på vei, samt føre til at kjøretøyeier må reise til trafikkstasjon for å hente ut kjennemerkene. Statens vegvesen mener inndragning av kjennemerker sender et tydelig signal om at avregistrerte kjøretøy ikke skal benyttes.

4.2 Vilkår

Statens vegvesen foreslår at bestemmelsen skal være en *kan* bestemmelse på lik linje med vegtrafikkloven § 36. Inndragningshjemmelen er begrunnet i bilansvarsloven § 19 første ledd:

“Om ein trygdeavtale held opp å gjelda, skal Trafikkforsikringsforeningen gi melding til motorvognregisteret om dette. Kjennemerke kan utan vidare varsel dragast inn etter nærare føresegner gitt av departementet”

Bilansvarslova definerer ikke “trygdeavtale” nærmere. Det er i forskrift om trafikktrygd § 7 og vegtrafikkloven § 36 tredje ledd mangelen på ansvarsforsikring (trafikktrygd) som gir hjemmel for inndragning. Dette vil også gi grunnlaget for inndragning etter forslaget.

Det presiseres at forslaget til ny § 7 i forskrift om ansvarsforsikring gjelder avregistrerte kjøretøy.

5 Forslaget

Med hjemmel i bilansvarslova § 19 foreslås det å innføre hjemmel til å inndra kjennemerker på bakgrunn av manglende ansvarsforsikring i forskrift om trafikktrygd m.v. § 7.

Ny ordlyd i forskrift om trafikktrygd § 7 som trer i kraft 12. september 2022 i forbindelse med innføringen av frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerker:

“Når Kjøretøyregisteret har mottatt melding om opphør av trygdeavtale i henhold til bilansvarslova § 19 første ledd og eier av vedkommende motorvogn ikke har sørget for gyldig trafikktrygdavtale eller avregistrering av kjøretøyet, vil dette avmerkes i Kjøretøyregisteret med begjæring om inndragning av kjennemerker.

Politiet, Statens vegvesen og tollmyndighetene skal uten videre varsel sørge for inndragningen og straks sende kjennemerkene til en av Statens vegvesens trafikkstasjoner.

Dersom motorvognens eier godtgjør at han har oppfylt sin plikt til å holde trafikktrygdeavtalen ved like ved å innbetale fornyelsespremie senest på opphørsdato, skal inndragning ikke foretas”

Det foreslås å tilføre et nytt siste avsnitt i bestemmelsen:

“Politiet, Statens vegvesen og tollmyndighetene kan uten videre varsel inndra kjennemerker dersom et avregistrert kjøretøy brukes og ikke er trafikktrygdet jf. bilansvarslova § 19.”

Kjøretøy som ikke er forsikringspliktige omfattes ikke av forslaget.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Den foreslåtte endringen er ment å være en klargjøring og tilpasning av regelverket i forbindelse med innføringen av ny ordning med frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerkene.

Det vil være en fordel for både kjøretøyeiere og de som skal håndheve regelverket, at regelverket er enkelt å forstå, og at det er klart hvilke virkemidler politiet, Statens vegvesen og tollmyndighetene kan bruke når noen bryter regelverket.

Forslaget endrer ikke rettstilstanden i dag og forventes derfor ikke å få ytterligere konsekvenser for kontrollmyndighet eller kjøretøyeiere som får sine kjennemerker inndratt.

Forslaget kan føre til at kontrollmyndighetene må gjøre mindre justeringer i sine datasystemer. Eventuelle justeringer kan sannsynligvis gjøres samtidig med endringene som gjøres i forbindelse med frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerkene. Det antas at kontrollrutiner ikke vil påvirkes i stor grad.

Avregistrerte kjøretøy skal ikke brukes. Forslaget vil hovedsakelig ha negative virkninger for de som likevel velger å ta i bruk et kjøretøy uten å skaffe ansvarsforsikring og registrere det først. En slik bruk kan få alvorlige konsekvenser. En mulighet til å inndra kjennemerkene vil derfor sende et tydeligere signal om at kjøretøyet ikke skal brukes.

7 Høringsfrist

Forslaget anses å være en mindre endring i forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd. Det vil sikre at Statens vegvesen, politiet og tollmyndighetene fortsatt vil ha en klar hjemmel for inndragning av kjennemerker på avregistrerte kjøretøy som brukes uten ansvarsforsikring, også etter at kjennemerkene kan forbli påmontert etter at kjøretøyet er avregistrert. Vi ser det derfor som lite trolig at forslaget vil ha stor innvirkning for noen da dette er en klargjøring av det som anses som gjeldende rett.

Frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerker trer i kraft 12. september 2022. Da inndragning av kjennemerker anses som en inngripende sanksjon er det Statens vegvesen sitt syn at inndragning av kjennemerker på avregistrerte kjøretøy ikke bør praktiseres før forslaget eventuelt er vedtatt. Det er derfor ønskelig at forslaget gjennomføres raskest mulig, men er ikke avgjørende for lanseringen av frivillig avregistrering uten innlevering av kjennemerker.

Statens vegvesen finner derfor at høringsfristen kan settes til minimumsfristen i utredningsinstruksen pkt. 3-3 på seks uker.

Vi ber om høringsinstansenes uttalelser innen **10. september 2022**. Svar som kommer inn etter denne fristen, kan ikke påregnes å bli tatt hensyn til.

Høringssvar kan enten:

- lastes opp elektronisk under selve høringen på våre nettsider,
- sendes som e-post til firmapost@vegvesen.no eller
- sendes pr. post til:

Statens vegvesen
Trafikant og kjøretøy
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Vennligst oppgi vårt referansenummer **22/140811** dersom høringssvar sendes inn via e-post eller pr. post.

8 Forslag til endringsforskrift

Forslag til forskrift om endring i forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd.

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 1 april 1974 med hjemmel i bilansvarsloven § 17, § 19 og § 21.

I forskrift 1. april 1974 nr. 3 om trafikktrygd gjøres følgende endringer:

§ 7 skal lyde:

«Når Kjøretøyregisteret har mottatt melding om opphør av trygdeavtale i henhold til bilansvarslova § 19 første ledd og eier av vedkommende motorvogn ikke har sørget for gyldig trafikktrygdavtale eller avregistrering av kjøretøyet, vil dette avmerkes i Kjøretøyregisteret med begjæring om inndragning av kjennemerker.

Politiet, Statens vegvesen og tollmyndighetene skal uten videre varsel sørge for inndragningen og straks sende kjennemerkene til en av Statens vegvesens trafikkstasjoner.

Dersom motorvognens eier godtgjør at han har oppfylt sin plikt til å holde trafikktrygdeavtalen ved like ved å innbetale fornyelsespremie senest på opphørsdato, skal inndragning ikke foretas.

Politiet, Statens vegvesen og tollmyndighetene kan uten videre varsel inndra kjennemerker dersom et avregistrert kjøretøy brukes og ikke er trafikktrygdet jf. bilansvarslova § 19.»

Endringene trer i kraft xx.xx.2022.

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Tlf: (+47) 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no

www.vegvesen.no

Tryggere, grønnere og enklere reisehverdag